من و اماس

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرد

احتمال تعطیلی مدارس از ۱۵ آذر تا ۱۵ دی

● رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با تاکید بر اینکه آلودگی هوای کلان‌شهرها در فصل سرد و زمان وارونگی هوا مربوط به خودروهای سنگین و اتوبوس‌های فرسوده است، اظهار کرد: اعمال طرح زوج و فرد در روزهای اخیر ارتباطی به موضوع آلودگی هوا ندارد و برای کاهش ترافیک شهری بوده است.عیسی کلانتری در حاشیه جلسه روز چهارشنبه هیئت دولت و در جمع خبرنگاران به تصمیم کمیسیون زیربنایی دولت درباره آلودگی هوا و کنترل آن اشاره کرد و گفت: در این کمیسیون، پیشنهاد کرده‌ایم مدارس در نیمه شمالی کشور و مناطق سردسیر ازجمله تهران یک ماه زودتر آغاز شود و از ۱۵ آذر تا ۱۵ دی مدارس این مناطق تعطیل شوند تا دانش‌آموزان با هوای آلوده مواجه نشوند.به گزارش ایسنا، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به بیان دلایل آلودگی هوای تهران و سایر کلان‌شهرها پرداخت و گفت: بیشترین دلایل آلودگی هوا در ایام سرد سال و زمان وقوع وارونگی هوا مربوط به تردد کامیون‌ها و اتوبوس‌های فرسوده است. در تهران و کلان‌شهرها ۶۷ درصد از آلودگی فصل سرد سال مربوط به این خودروها بوده و تنها سه درصد از این آلودگی به وسیله خودروهای سواری ایجاد می‌شود. او خاطرنشان کرد: موتورسیکلت‌ها دلیل ۱۰ درصد میزان آلودگی هوا و ۲۰ درصد باقی‌مانده نیز به دلیل سایر عوامل آلوده‌کننده هواست. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اجرای طرح جلوگیری از تردد کامیون‌های فرسوده در جاده‌های بین‌شهری از سوی وزارت راه، گفت: با اجرای صحیح این طرح، تمام کامیون‌های فرسوده که از جاده‌ها خارج شدند، وارد شهرها شدند و با توجه به اینکه استانداردهای سوخت کشور پایین‌تر از استانداردهای بین‌المللی است و از سمت دیگر نیز این خودروهای فرسوده وارد شهرها شده‌اند و در شب مجوز تردد دارند، هنگام آغاز روز با آلودگی هوا مواجه هستیم. او با بیان اینکه حدود سه‌هزارو ۴۰۰ دستگاه اتوبوس متعلق به شرکت واحد شهرداری در تهران تردد می‌کنند، اظهار کرد: شهرداری می‌گوید منابع لازم را برای جایگزینی این تعداد اتوبوس ندارد و با خارج‌کردن این میزان خودرو نیز در تردد مردم در خیابان‌ها مشکلاتی به وجود می‌آید. کلانتری خاطرنشان کرد: بر اساس هماهنگی‌هایی که با استانداران انجام شده، قرار است از این به بعد استانداران به محض اعلام شرایط هوای ساکن از سوی هواشناسی، از تردد کامیون‌ها در سطح شهر جلوگیری کنند.رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به تأثیر اجرای طرح زوج و فرد تردد خودروها در برخی کلان‌شهرها در وضعیت آلودگی هوا، با تأکید بر اینکه اجرای این طرح برای کاهش ترافیک است و ارتباطی به آلودگی ندارد، گفت: آلودگی هوای سرد با هوای گرم دلایل متفاوتی دارد؛ زمانی که هوا سرد است، عمده آلودگی به ذرات زیر ۲.۵ میکرون که از سوختن گازوئیل به وجود می‌آیند، مربوط است؛ اما در هوای گرم، گازوئیل نقش کمتری در ایجاد آلودگی هوا دارد.

او ادامه داد: خودروهای سواری در فصول بهار و تابستان اثرات بیشتری در آلودگی هوا دارند. اگر بتوانیم با اعمال طرحی در ۱۵ روز پایانی آذر و دی جلوی تردد کامیون‌های فرسوده در تهران و کلان‌شهرها را بگیریم و در کنار این اقدام نیز دولت تصمیماتی فوری درباره اتوبوس‌های فرسوده شهری بگیرد، قطعا در سال‌های آینده با شرایط بهتری در فصول سرد مواجه خواهیم بود.

گفت‌وگوی «شرق» با محمدهادی ایازی، معاون وزیر بهداشت و معاون شهردار سابق تهران:

قالیباف و هاشمی اگر سیاسی نمی‌شدند خیلی بهتر بود

سمیرا حسینی: می‌گوید «با طیف‌های مختلف سیاسی اصولگرا و اصلاح‌طلب ارتباط دارم و از ظرفیت آنها در کارها استفاده می‌کنم و هر دو جریان را دو بال می‌داند که به نظام کمک می‌کنند». اوایل حضور قالیباف در شهرداری، رئیس گروه مشاوران شهردار اصولگرای تهران شد و پس از هشت سال همکاری با قالیباف، هنگامی که در بالاترین رده معاونت اجتماعی شهرداری قرار داشت، از آنجا خداحافظی کرد و به‌عنوان قائم‌مقام وزیر بهداشت همکاری خود را با وزیر اصلاح‌طلب دولت یازدهم آغاز کرد و سال گذشته با تصمیم وزیر بهداشت و موافقت سازمان مدیریت به‌عنوان اولین معاون اجتماعی وزیر بهداشت منصوب شد. محمدهادی ایازی در اتاقی نیمه‌مجلل در طبقه چهاردهم ساختمان وزارت بهداشت واقع در خیابان ایوانک شهرک‌غرب، میزبان «شرق» است. «تهران» از این نما لخت‌تر و عریان‌تر است و هوای آلوده و آسمان‌خراش‌های بی‌درو‌پیکرش بهتر به‌چشم می‌آیند. قبل از شروع گفت‌وگو، کت طوسی‌رنگش را به چوب‌لباسی کنار میز کارش می‌آویزد و روی مبل چرمی قهوه‌ای‌رنگ روبه‌رویم می‌نشیند تا به سؤالات پاسخ دهد. وقتی از او می‌پرسم اصلاح‌طلب هستید یا اصولگرا، می‌خندد می‌گوید با توجه به اینکه من با همه طیف‌های سیاسی همکاری می‌کنم ، خودتان حدس بزنید چه گرایش سیاسی‌ای دارم. ایازی در این مصاحبه از اهمیت عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و غفلت‌های گذشته می‌گوید. فرصت برای این گفت‌وگو کوتاه بود؛ آنچه در پی می‌آید، مشروح این گفت‌وگو است.

عکس: مهر

شما هم معاون آقای قالیباف بودید، هم معاون آقای قاضی‌زاده؛ قبل از آن هم که یک شخص نظامی بودید. قالیباف اصولگراست و قاضی‌زاده اصلاح‌طلب یا اعتدالی، شما به لحاظ سیاسی خودتان را جزء کدام جریان سیاسی می‌دانید؟

همیشه هرجایی که بودم، دغدغه‌ام خدمت به مردم فارغ از مسائل سیاسی بود. شاید گرایش‌های سیاسی خاصی داشته باشم؛ اما مقید بودم آن را در کارم دخالت ندهم. اگر دوستانی را که در معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری با من همکار بودند مرور کنید، متوجه خواهید شد با همه جریان‌های سیاسی همکاری داشته‌ام؛ به دلیل اینکه بنا را بر کارکردن می‌گذارم. آقای صالحی‌امیری، آقای نوبخت، آقای آشنا و گلزاری ازجمله کسانی بودند که آن زمان در شهرداری با ما همکاری داشتند و حالا در دولت حضور دارند. همچنین دوستانی از جبهه اصولگرایان که افتخار همکاری در شهرداری را با آنها داشتیم ماند دکتر مرندی، حجت‌الاسلام محمدی، حجت‌الاسلام خاموشی و حجت‌الاسلام موسوی‌مقدم؛ چراکه انگیزه اصلی خدمت به جامعه و مردم بود. اینها نشان می‌دهد مشی ما استفاده از تمام ظرفیت‌های متعلق به نظام است. من هر دو جریان اصلاح‌طلب و اصولگرا را به‌عنوان دو بال می‌دانم که به نظام کمک می‌کنند. جریان‌های سیاسی باید آستانه تحملشان را در مواجهه با مسائل افزایش دهند و بپذیرند وقتی مردم به جریانی اقبال نشان می‌دهند، باید آن را قبول کنند. حالا شما با این توضیحات، خودتان حدس بزنید اصولگرا هستم یا اصلاح‌طلب.

تجربه کار و معاونت آقای قالیباف راحت‌تر بود یا معاونت آقای قاضی‌زاده‌هاشمی؟ از نظر شیوه‌های مدیریتی هرکدام از اینها می‌پرسم؛ یعنی به نظر خودتان کارکردن با کدام‌یک راحت‌تر یا جالب‌تر بود؟

هر دو مدیران بسیار پرکاری هستند. خاطرم هست وقتی که در شهرداری بودم، آقای قالیباف بعد از خواندن نماز در یکی از مساجد تهران، از شهر بازدید می‌کرد و بعد کارش را در شهرداری آغاز می‌کرد. آقای دکتر هاشمی هم اول صبح کارش را آغاز می‌کند و تا ساعت ۱۱ یا ۱۲ شب، بعضی اوقات هم بیشتر، مشغول به کار است. هر دو زمان جنگ در جبهه حضور داشتند؛ یکی در حوزه جهاد و دیگری در سپاه مسئولیت داشت و نقش‌هایی جدی ایفا می‌کردند. هر دو اول انقلاب مسئولیت داشتند؛ یکی فرمانده لشکر بود و دیگری عضو شورای مرکزی جهاد.

هردو دغدغه پاسداری از انقلاب را دارند و با این نگاه موضوعات را دنبال می‌کنند، البته نگاه سیاسی‌شان ممکن است با یکدیگر متفاوت باشد که این هم طبیعی است؛ همه انسان‌ها که مثل یکدیگر فکر نمی‌کنند. فارغ از همه مسائل سیاسی که این روزها مطرح می‌شود، همه می‌دانند دوره کاری آقای قالیباف به چه صورت بود؛ مردم اقبال خوبی به ایشان نشان می‌دادند. آقای هاشمی هم با طرح تحول سلامت رضایتمندی عمومی را در سطح جامعه ایجاد کرد، البته، هم در دوره آقای قالیباف ممکن است مشکلات وجود داشته باشد، هم درحال‌حاضر در دوره آقای قاضی‌زاده، اما نکته مهم این است که این دو توانسته‌اند در دوره ریاست خود تحول ایجاد کنند و در کار خود تأثیرگذار باشند. به اعتقاد من این دو مدیر در سطح مدیران طراز اول کشور هستند. در مقطعی قالیباف شهردار هشتم دنیا شناخته شد. خود شهردار تهران که این ارزیابی را انجام نداد، بلکه یک مجموعه در سطح بین‌الملل آن را انجام دادند.

ویژگی خاصی این دو مدیر شما - قالیباف و قاضی‌زاده- دارند که مایل باشید به تجربه همکاری با آنها اشاره کنید؟

پرکاری و سخت‌گیری به مدیران در مسائل کاری یکی از خصوصیات مشترک آنهاست، به‌خصوص آقای قالیباف. هردو دارای برنامه هستند. زمانی که آقای قالیباف وارد شهرداری شد، روی تابلوهایی نصب کرد که تونل رسالت یا توحید چه روزی افتتاح می‌شود و اگر چند روز عقب می‌افتاد، از مردم عذرخواهی می‌کرد. خب ما کارهای خوب را نباید فراموش کنیم. نباید کارهای خوب آقای هاشمی را فراموش کنیم که در برخی موارد به دلیل محدودیت‌هایی که وجود داشت، بیماران در بیمارستان پذیرش نمی‌شدند، اما درحال‌حاضر هیچ‌گونه از این دغدغه‌ها وجود ندارد.

تا جایی که می‌دانم، شما آدم رک و صریحی هستید، شاید به سابقه نظامی‌تان مربوط باشد. اگر بخواهید به دو نقد درباره شیوه مدیریتی قالیباف و قاضی‌زاده‌هاشمی اشاره کنید، روی چه موضوعی انگشت می‌گذارید؟

هیچ‌کدام از آنها نباید خیلی سیاسی می‌شدند که باز این وجه مشترک هردوی آن‌ها بود. به اعتقاد من دکتر هاشمی در دوره انتخابات نباید سیاسی می‌شدند، چون مردم از وزیر بهداشت انتظار دارند دغدغه‌اش سلامت مردم باشد. به نظر من اگر آقای قالیباف و آقای هاشمی سیاسی نمی‌شدند خیلی بهتر بود.

شما اولین معاون اجتماعی وزارت بهداشت هستید. چه نیازی در وزارت بهداشت و جامعه حس می‌شد که وزارت بهداشت تصمیم به ایجاد معاونت اجتماعی گرفت؟

دولت‌هایی موفق هستند که بتوانند مردم را در برنامه‌های خود مشارکت دهند؛ به‌طورمثال مشارکت بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، خیریه‌ها یا مشارکت کانون‌های اجتماعی. این مسئله در مورد نظام سلامت هم صادق است. قانون‌گذار در سال ۶۴ یعنی حدود ۳۰ سال قبل هنگام ایجاد وزارت بهداشت آن را مکلف به مشارکت مردم در حوزه سلامت کرد، اما وزارت بهداشت به دلیل مسائل و مشکلات متعددی که با آن مواجه بوده، این مسئله را به صورت جدی مورد توجه قرار نداده بود. قبل از تشکیل این معاونت، حدود ۶۲۰ سازمان مردم‌نهاد در حوزه سلامت و ۸۷۵ خیریه سلامت وجود داشت که عملا متولی در وزارت بهداشت نداشتند. این از جمله مسائل جدی بود که موجب ایجاد ساختاری در این زمینه شد، به‌گونه‌ای که مشارکت مردم را به صورت گسترده‌تر در حوزه سلامت داشته باشیم. مسئله دوم نبود مشارکت بین‌بخشی بود. به‌طورکلی ۲۵ درصد از مشکلات سلامت مردم در اختیار مدیران سلامت است و ۷۵ درصد خارج از نظام سلامت باید حل شود. بر همین اساس مشارکت بین‌بخشی را شکل دادیم تا بتوانیم از ظرفیت سازمان‌ها، نهادها و دستگاه‌های دیگر در حوزه سلامت استفاده کنیم؛ به‌عنوان‌مثال در ایجاد حادثه‌های رانندگی ما به‌عنوان وزارت بهداشت هیچ نقشی نداریم؛ یا خودروساز کیفیت خودرویش پایین است یا وضعیت جاده‌ها خراب است یا پلیس اقدامات کنترلی را به‌خوبی انجام نداده یا راننده و سرنشین پایبند به قوانین نبوده‌اند و باعث ایجاد تصادف می‌شوند، اما بخش عمده‌ای از پیامدهای آن متوجه وزارت بهداشت می‌شود؛ یعنی چیزی حدود ۷۰۰ هزار نفر فقط مجروحان تصادفات رانندگی به مراکز درمانی ما مراجعه می‌کنند. حالا اگر بتوانیم اقداماتی انجام دهیم که تصادفات کاهش پیدا کنند، خیلی از تخت‌های بیمارستانی ما آزاد می‌شوند و ما می‌توانیم از آن در بخش‌های دیگر استفاده کنیم.

مشارکت بین‌بخشی یعنی همین، یعنی ما با مطالبه‌گری وظایف مسئولان را به آنها گوشزد کنیم. اینها اقداماتی است که در حوزه مشارکت‌های بین‌بخشی ما به‌عنوان معاونت اجتماعی وزارت بهداشت می‌توانیم دنبال کنیم و تأثیرگذار باشیم که نتیجه آن را در تفاهم‌نامه‌های مختلف که با دستگاه‌ها تنظیم کرده‌ایم و درگیرکردن آنها با مسائل مربوط به سلامت می‌توان دید؛ به‌طوری‌که برخی از دستگاه‌ها مانند آموزش‌وپرورش، جهاد کشاورزی و ورزش و امور جوانان با راه‌اندازی دفاتر سلامت به ما کمک می‌کنند. مسئله سوم افزایش سواد سلامت مردم است. اگر سواد سلامت مردم افزایش پیدا کند و به‌نوعی زندگی کنند که بیمار نشوند، بیشتر عمر می‌کنند و امید به زندگی افزایش پیدا می‌کند؛ به‌همین‌خاطر یکی از بحث‌های جدی ما بحث فرهنگ سلامت است.

قبل از تشکیل معاونت اجتماعی آیا هیچ نهاد دیگری روی کار خیریه‌ها نظارت نمی‌کرد؟

خیر، ساختاری که بتواند متولی این کار باشد و ارتباط مستقیمی با وزارت بهداشت داشته باشد، وجود نداشت. البته ما هم هنوز نتوانسته‌ایم آن‌طور که باید، نقش نظارتی خود را ایفا کنیم.

این معاونت به غیر از نظارت بر سازوکار خیّران به چه امور دیگری می‌پردازد؟

راه‌اندازی کانون‌های اجتماعی محور سلامت در سطح محلات، راه‌اندازی مجمع سلامت محله، راه‌اندازی مجمع سلامت شهرستان، استان و کشور، ارتقای فرهنگ سلامت، تولیدات مختلف فرهنگی و هنری در حوزه سلامت، برگزاری جشنواره‌های مختلف در حوزه سلامت مثل برگزاری فیلم سلامت، مشارکت‌های بین‌بخشی، کاهش و کنترل آسیب‌های اجتماعی، تعیین شاخص‌های عدالت در سلامت و اجتماعی‌شدن مسئله سلامت.

تجربه دیگر کشورها در این زمینه به چه صورت است. آیا در کشورهای دیگر نیز خیّران سلامت از طریق دولت و وزارت بهداشت هدایت می‌شوند؟

بله. ما در مجمع ملی سلامت از تجربه کشورهای دیگر در این زمینه استفاده کردیم و جالب اینجاست که حالا به‌عنوان یکی از کشورهایی که در این حوزه حرفی برای گفتن دارد، از ما دعوت می‌شود تا در مجامع مختلف حضور پیدا کنیم و از تجربیات‌مان بگوییم؛ به‌ویژه درباره اجتماعی‌شدن نظام سلامت که در نشست‌های مختلف آن را به‌عنوان یکی از تجارب خوب کشور ما مطرح می‌کنند. در دهمین اجلاس مجمع ملی سلامت تایلند از کشور ما، تونس و فرانسه دعوت شد تا از تجربیات خودمان بگوییم.

آیا معاونت اجتماعی وزارت بهداشت با بهزیستی و تأمین اجتماعی هم‌پوشانی ندارد؟ مرزهای معاونت اجتماعی با بهزیستی چیست؟

خیر، سازمان بهزیستی به گروه‌هایی از مردم مانند معلولان و سالمندان در زمینه توان‌بخشی خدمات ارائه می‌دهد که این گروه‌ها فقط خدمات سلامت را از ما دریافت می‌کنند. تقریبا حدود مرزهای ما با بهزیستی مشخص است. در برخی موارد که شاید هماهنگی لازم وجود نداشت، جلساتی با آنها برگزار کردیم تا با یکدیگر هم‌پوشانی نداشته باشیم؛ مثلا تعیین تکلیف درمان معتادان ، دو ماده ۱۵ و ۱۶ که طبق ماده ۱۶ معتادان متجاهر به عهده سازمان بهزیستی و بقیه در قالب ماده ۱۵ به عهده وزارت بهداشت قرار گرفت. درباره سالمندان قرار شد نظام رفاه سالمندان برعهده وزارت رفاه و سازمان بهزیستی باشد و نظام سلامت برعهده وزارت بهداشت. خوشبختانه با هماهنگی‌هایی که صورت گرفت، بسیاری از موارد حل شد؛ البته در خیلی از کشورها نظام رفاه و بهداشت در یک مدیریت است؛ اما در کشور ما چون جدا شده، این تفکیک را قائل شدیم.

ادامه در صفحه ۱۳

تهرانشهر

بلایای طبیعی و تغییرات اجتماعی

معصومه کمال‌الدینی . مددکار اجتماعی

● توجه به پدیده‌هایی چون کاهش اعتماد اجتماعی، افزایش خشم، کم‌طاقتی و انتقادناپذیری، سرزنش‌کردن عمومی و شخصی، انگ‌های اجتماعی و چیزهایی که در حالت عادی یک جامعه، در پشت پرده لبخندها و رضایت‌های به‌ظاهر زیبا و آرام پنهان شده‌اند، در هنگام فاجعه جای درنگ دارد، کاستی‌های یک جامعه، نقص‌های اجتماعی-اقتصادی و سیاسی در هنگام فاجعه بدون ویرایش نشان داده می‌شوند و شاید به این دلیل است که سطح نارضایتی و احساس خشم، به‌ناگهان در میان مردم افزایش می‌یابد و هر آنچه در لایه‌های زیرین ساختارها پنهان است، آشکار شده و ازسوی‌دیگر، سوانح طبیعی به‌دنبال خود، پیامدهای مثبتی نیز مانند افزایش همبستگی‌های اجتماعی، شور و شوق کمک‌رسانی هم ایجاد می‌کند. مسئله مهم این است که پدیده‌ای طبیعی مانند زلزله، پدیده‌های اجتماعی پنهان‌شده را به لایه‌های پوستی ظاهری جامعه پرتاب می‌کند، دراین‌میان حتی شکل سوگواری‌ها متفاوت می‌شود و از سوگواری فردی به سوگواری جمعی تبدیل می‌شود. در سوگواری‌های فردی شاید تاب‌آوری افراد بیشتر باشد و حضور اطرافیان و حمایت خانوادگی و دوستانه به فرد سوگوار کمک زیادی کند، اما در سوگواری جمعی ناشی از مرگ‌ومیر بلایای طبیعی، به‌غیر از این همدلی‌های کوتاه‌مدت، خدمات اجتماعی-روانی باید تا مدت‌ها برقرار باشد، چراکه ساختارهای اجتماعی و نقش‌های اجتماعی و خانوادگی آسیب می‌بیند و روان انسان به‌شدت دچار شوک، بهت و خشم، ناراحتی و افسردگی می‌شود.

«سوروکین»، جامعه‌شناس آمریکایی، نخستین جامعه‌شناسی است که در اثری مدون و منظم به‌نام «انسان و جامعه در مصائب»، پیامدهای روانی-اخلاقی-اجتماعی و اقتصادی ناشی از مصیبت‌های جمعی را تفسیر کرده است. او معتقد است که فجایع می‌توانند علاوه‌بر تغییرات شناختی و روانی، تغییرات اجتماعی گسترده‌ای ایجاد کنند؛ تغییراتی در فرد با نشانه‌های رفتارهای مذهبی و اخلاقی و واکنش‌های روانی و همچنین در الگوهای خانوادگی مانند فرزندآوری، ازدواج و طلاق و نیز در نشانه‌های اجتماعی مانند افزایش بی‌بندوباری یا ... .

بروز بحران معمولا پیامدهای مختلف اجتماعی به‌دنبال دارد که از جمله می‌توان به ازدست‌دادن منبع درآمد و شغل، ازدست‌دادن سرپرست، ازدست‌دادن پناهگاه‌های اجتماعی، ابتلا به بیماری و... اشاره کرد. در تحقیقات گسترده‌ای که در طول سال‌های پیدایش جامعه‌شناسی فاجعه در جهان و ایران انجام شده است، محققان به نتایج متفاوتی رسیده‌اند، اما در بعضی از نتایج نیز اتفاق نظر وجود داشته است و آن، این است که فاجعه در همه مناطق آسیب‌دیده باعث تغییرات اجتماعی و ایجاد نوع متفاوتی از الگوهای رفتاری، هرچند برای مدتی کوتاه شده است. برای نمونه، در کلیه بلایای طبیعی شاهد پدیده‌ای هستیم به نام ورود حاشیه‌نشینان و افراد غیربومی که اکثرا با هدف‌گرفتن کمک‌های امدادی و سکونت اجباری در منطقه به آنجا مهاجرت کرده‌اند، در بعضی شهرها، حضور این افراد را در مناطق معروف حلبی‌نشین یا حاشیه‌نشین مشاهده می‌کنیم که به‌دلیل فقر، بی‌کاری و مصرف‌گرایی به کارهایی چون توزیع مواد مخدر و دیگر آسیب‌های اجتماعی می‌پردازند که این موضوع به بافت شهری نیز آسیب خواهد رساند و باعث تغییراتی در رفتارهای اجتماعی مردم آن مناطق نیز خواهد شد.

ادامه در صفحه ۱۳

جدول ۳۰۱۱ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- فاقد شفافیت- تمام‌کردن- معروف‌ترین تراژدی یونان ۲- قسمتی از پا- موی آراسته- پادشاه بابل و اولین قانون‌گذار تاریخ ۳ - بازیگر مرد فیلم‌های انزوا و آپاندیس ۴- عرض- حسود- خشمگین ۵- تلخ- پیش- پندگرفتن- روز عرب ۶- نان نازک- رونوشت- ستاره‌ای کم نور در دب‌اکبر- پسوند شباهت ۷- زنگ گردن چهارپا- فهرست- جنگجو ۸- دستگاه تولیدکننده بخار- اعتراف‌کننده ۹- سپری شدن- سردار شهید دهلاویه- تابه نان پزی ۱۰- نت چهارم- ساکن شبه‌جزیره عربستان- سختی و دشواری- سومین فرمانروای خوارزمشاهی ۱۱- ضمیر محترمانه- صدای خنده بلند- منحصراً- خمیدگی کاغذ ۱۲- پیامبری از بنی‌اسرائیل- تیراژ- مقابل آمدن ۱۳- آنکه خود یا دیگران، امتیاز ویژه‌ای برایش قائل هستند ۱۴- کتابی نوشته علی موذنی با موضوع حضور امام زمان(عج)- چین و چروک پوست- سرمایه جاودانی است ۱۵ - دور نیست- وسیله‌ای برای شنیدن صدای وسایل صوتی- سنگسارکردن.

عمودی:

۱- لباس- درختی جنگلی- پخش‌کردن ۲- تربیت‌کننده حیوانات اهلی- شهره آفاق- صدای زنبور ۳- دختر امام حسین(ع)- ماقبل پیشین- پیشوایان طریقت ۴- دل‌آزردگی- حالت- فعالیت کودکان برای سرگرمی ۵- از باب‌های ثلاثی مزید در زبان عربی- از اجرام آسمانی- باغ حضرت فاطمه(س) ۶- اصطلاحی در فوتبال- پروانه وکالت دارد- تفت داده و بریان شده ۷- بانمک- از ظروف آشپزخانه- قیل و قال ۸- انگیزه- تابلویی زیبا اثر هنرمندانه استاد محمود فرشچیان ۹- حسابدار- متقارب- مجموعه نغمات یک دستگاه موسیقی ۱۰- کهنه و فرسوده- خداشناس- آهارزده ۱۱- صدا- لقب رستم دستان- عید دهم ذی‌الحجه ۱۲- سیاه‌رگ- اسفنج مصنوعی- خاموش‌کردن ۱۳- همیشگی- نوعی چاپ- اندیشیدن ۱۴- تیر پیکاندار- از باشگاه‌های معتبر فوتبال فرانسه- نتیجه‌گیری ۱۵- امام جماعت- کیفر- شکلی هندسی.

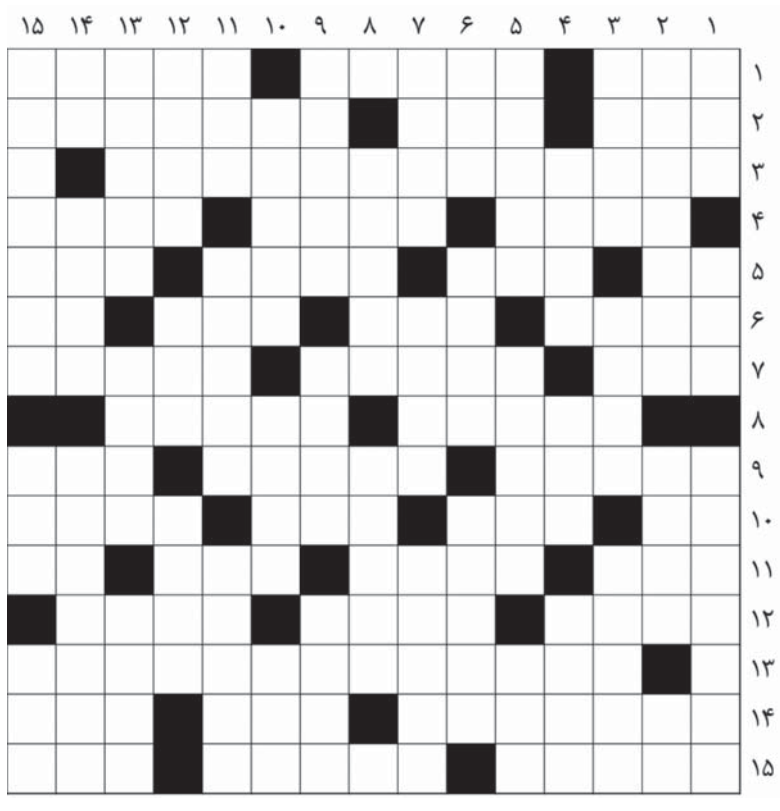

حل سودوکو سخت

۶	۷	۸	۴	۱	۹	۳	۵	۲
۴	۵	۱	۲	۳	۶	۸	۹	۷
۲	۳	۹	۸	۵	۷	۶	۴	۱
۹	۸	۷	۵	۶	۴	۲	۱	۳
۳	۲	۶	۷	۹	۱	۵	۸	۴
۱	۴	۵	۳	۲	۸	۷	۶	۹
۸	۹	۲	۱	۷	۵	۴	۳	۶
۵	۶	۳	۹	۴	۲	۱	۷	۸
۷	۱	۴	۶	۸	۳	۹	۲	۵

حل سودوکو ۲۰۰۶

۸	۶	۳	۵	۴	۲	۷	۹	۱
۲	۴	۷	۹	۳	۱	۵	۶	۸
۱	۹	۵	۷	۸	۶	۲	۳	۴
۴	۲	۹	۶	۷	۸	۱	۵	۳
۷	۵	۶	۱	۹	۳	۴	۸	۲
۳	۸	۱	۴	۲	۵	۶	۷	۹
۶	۷	۲	۸	۱	۹	۳	۴	۵
۹	۱	۴	۳	۵	۷	۸	۲	۶
۵	۳	۸	۲	۶	۴	۹	۱	۷

جدول ۳۰۱۰

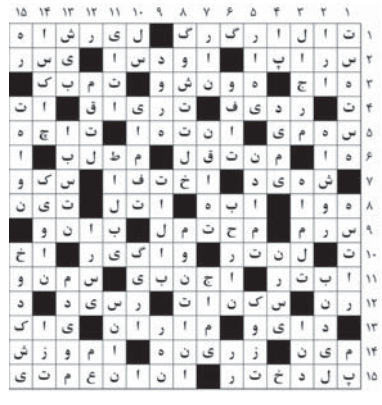

سودوکو سخت ۲۰۰۷

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴	۵			۷	۹	۲		
		۶				۹		۳
	۲	۸		۳	۴			۷
	۴	۹	۸	۶		۷		
۲					۱	۳		
۳	۸	۱						۵
۶				۸			۲	۱
۷	۱	۲	۴					۶
۸		۵					۷	۹

سودوکو ۲۰۰۷

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۱					۴	۲	۵
				۴			۶	۱
	۶					۷	۸	
	۴				۹	۳	۷	
۳				۸		۶	۴	
	۷		۳	۲		۱		
۵				۱		۲		
	۲		۹			۸		
		۷					۹	